

זה אלי ואנוהו

התנאה לפניו במצות, ס"ת נאה, תפילין נאה, ציצית נאה, לבגד נאה. (שבת קל"ג).

מזמן לזמן שמענו קול תרועת המחנה, קולות של חומת הכשרות, הנוגע לבשר בשר. ובכל שנה ושנה נתאספו אגודת חרבים, לעמוד בפני, ולעבוד שכם אחד במרץ לטובת התורה וקיימה להעמיד עמודי הדת, לתקן תקנות בנוגע למצב הכשרות, אבל עוד לא שמענו, לתקן תקנות למצב הכשרות של ציצית, ספרים, תפילין, מזוזות, כי בשו"ע או"ח סי' ל"ב סעי' כ' כתב שהסופר צריך להיות ירא שמים מאוד וחרד לדבר ד', ובפמ"ג שם, שלזה צריך להשגיח יותר משוחט כי שם לאו דנבלה, וכאן מבטלין כל ישראל עשה בכל יום, ומברכים ברכה לבטלה, יעו"ש, ובארץ הזאת אשר הפקרות שורר בכל, מי המה המשיגים, על הספרים תפילין ומזוזות, איזו סופר כתבן, אם הסופר הוא ירא שמים לדקדק בכתבתן לשמן, ואם הקלה נעבר לשמן, וגם ציצית אם עברן לשמן, וחמה דברים העומדים ברומו של עולם, כי אם התפילין לא נעשו כתקנן הוא בכלל סקפתא דלא מנח תפילין, והעונש גדול, אבל מה יוכל לעשות, הלא מכריזין כל יום ויום בעתונים במודעות גדולות אשר שם יוכל לקנות במחיר נמוך ספרים, תפילין, מזוזות?

וחב קדוש מוטל על הרבנים לתקן תקנות לזה, ומזמן לזמן צריכים לבוא לבית מסחרם, ולחקור ולדרוש, מי המה הציצית אשר נמכרין, תאם באים מבית חרושת שעובדים שם ישראלים כשרים וגאונים לעשות ציצית לשמן? וכן על הספרים, תפילין, מזוזות, מאיזו מקום המה באים, אם כתבן סופר מומחה, ירא שמים, אשר יודע לדקדק בכתבתן לשמן, ובכל ענינים הנצרכים.

בזמן האחרון, בהיותי בנויארק, בקרתי בית מסחר של ר' שמואל יאראסלאוויטש, (38) עלדירוש סטריט, נויארק) שם נמצאו למכירה ספרי תורה, תפילין, מזוזות, טליתים, וחקרתי ודרשתי וברקתי, ומצאתי כי הוא מדקדק גדול לקנות ס"ת תפו"מ, ביוראפ ובירושלים, אצל סופרים מדקדקים ויראי השם בכתבה מהודרה ומדויקה, וגם הטליתים עם ציצית באים מבתי חרושת אלו המוחזקים ומפורסמים לאנשים כשרים וגאונים, "ושמואל בקוראי שמו קוראים אל ד', כל מי שקורא שמו של ר' שמואל יאראסלאוויטש, ועוסק עמו במסחר ספרים, תפו"מ וטליתים, יודע שקורא אל ד', שלא יברך ברכה לבטלה, ויקרא בס"ת כשרה ומהודרה, ויתעטף בציצית כשרים, ויניח תפילין, הכל כדיון ודבר בלי שום חשש ופסוק. בסוף החוברת תמצא מודעה מבית מסחרו, האדריסה ותתילופן.

מצוה לפרסם להסיר המכשלה

ח"א סי' י"ד וקל"ה, ומי יבוא אחרי המלך כהנא רבא הגאון המובהק מברעזאן זצ"ל אשר הארץ האירה מכבודו יאור תורתו, ותעלה לאיסור בספרו שם סי' ה"ל, וגם הגאון הגדול הרב ר' יואב יהושע מקונצק ז"ל בספרו חלקת יואב ח"א קרא אנשים הללו שיצאו לטהר חשרין, וכבר הכריז עליו הגאון הנפלא יחיד בדורנו רבי יוסף ראזין שליט"א (המכונה בשם ראצאווער עילוי) אשר ראוי לנדותו.

וכעת נתגלה מרגניתא טבא ע"י הרב הגאון המפורסם ר' חיים יצחק בלאך שליט"א מלפנים אב"ד בעיר בויסק וכעת רב בנד"ז, שמצא

כבר פרסמתי בהפרדס (ח"א חוברת ו-ז 32) להסיר המכשלה אודות הספר שנדפס מרב אחד בנויארק להתיר חליצה ע"י שליח, ובא לחדש דין חדש אשר מימים קדמונים מזמן קבלת התורה עד עתה לא נשמע הוראה כזו להתיר חליצה ע"י שליח, ולא ניתן הרשות לשום אדם בעולם לחדש זאת ולהיפוך מבואר בקדמונים ואחרונים דחליצה אי אפשר ע"י שליח, וכבר היה לעולמים שרצה אחד לעורר חדשות בספרו להתיר חליצה ע"י שליח, אבל העיר שם רק למלפולא, וכבר מחו לי' במאה עוכלא הגאון הקדוש שר התורה רבינו אברהם מסאכטשוב זצ"ל הובא בשו"ת מהרש"ם

מפורש בשו"ת הרשב"א חלק ח' תשובה צ"ח, וז"ל שם: אני איני רואה שיהא ראובן מן הצד הזה לבדו בן הכות ובר נידוי מכמה מעמים, האחר שאין מדין התלמוד לכוף בשוטים את האיש להוציא את אשתו שלא מדצונו לפי שהאשה דוקא יוצאה לרצונה ושלא לרצונה, אבל האיש אינו מוציא אלא לרצונו, שא"כ היה לנו לתקן כתובה מן האשה לאיש וכו', ועוד שאיני רואה שיהא האיש חייב מן הדין ללכת אחרי אשתו ליתן לה נט במקום שהיא אלא אם תרצה היא להתגרש או תבוא אחריו או תמנה שליח דהא אפשר, הלא תראה שאפילו חליצה דאי אפשר ע"י שליח היבמה הולכת אחר היבם כראיתא בסנהדרין דל"א ע"ב כ"ש בגירושין

מפורש בשו"ת הרשב"א חלק ח' תשובה צ"ח, וז"ל שם: אני איני רואה שיהא ראובן מן הצד הזה לבדו בן הכות ובר נידוי מכמה מעמים, האחר שאין מדין התלמוד לכוף בשוטים את האיש להוציא את אשתו שלא מדצונו לפי שהאשה דוקא יוצאה לרצונה ושלא לרצונה, אבל האיש אינו מוציא אלא לרצונו, שא"כ היה לנו לתקן כתובה מן האשה לאיש וכו', ועוד שאיני רואה שיהא האיש חייב מן הדין ללכת אחרי אשתו ליתן לה נט במקום שהיא אלא אם תרצה היא להתגרש או תבוא אחריו או תמנה שליח דהא אפשר, הלא תראה שאפילו חליצה דאי אפשר ע"י שליח היבמה הולכת אחר היבם כראיתא בסנהדרין דל"א ע"ב כ"ש בגירושין

סימן מב

בדין מקוה של קרח

אוצר החכמה

(המשך מח"ד חוברת ד' סימן כ"ט)

כל המקוה מהם פסול אפילו בשלג אי מדדו בכלי "משום, שאוב", הרי דהכ"מ שראה דברי בעה"נ להראב"ד, והעתיק שם אותם, כתב רק דלהראב"ד הפסול משום שנעשו מים שאובים, לא מטעם הפסול שכתב הי"ד, מטעם דבעת שנפלו למקוה הי' שלג, ומה שכתב ברברי הראב"ד שחעתיק הי"ד וז"ל, אבל ממה ששנינו השלג דומיא דברד וגליד וטיט חנרוק. דכמו שהן משלימין. נראה דשלג נמי כמו שהוא לאמר ולדברי ר"י שאמר השלג אינו מעלה את המקוה אפילו לכשיתפשו נמי אמר שאינו מעלה מאי טעמא בשעת נפילה אוכל קחשב לי ועוד מדקאמר השלג והברד ולא קאמרינן מי השלג וברד אלא כמו שהן קאמרינן, עכ"ד הראב"ד שחעתיק הי"ד. והנה לכאורה משמע מדברי הראב"ד כיון שבשעת שנפל למקוה הי' אוכל אף שנפשו אה"כ פסול אך הדברים תמוהים מאוד כיון שנפשו אה"כ אמאי לא יוכשר וגם תקשה מאין להראב"ד כן, וגם מה ענין פירוש הזה לדבריו שרוצה לבאר דלת"ס מעלה השלג כמו שהוא, ולמה הכנים זה בתוך אמצע דבריו, אכן פשוט וברור דכונת הראב"ד שרוצה להוכיח דלת"ס מעלה כמו שהוא. דהנה ר"י דאמר אינו מעלה (ולא קאמר דפסול ובוראי פוסל שהרי הכשיר לעשות בתחילה מקוה, וכדביארנו, למעלה דלדברי הראב"ד הפ' הוא דגם עדות א"מ הוא שר"י פליג על ר"ע) אפילו לשיתפשו נמי אמר, מאי טעמא (פ' מאיזה טעם יאמר כן)

אכן פשוט, דמה שמסיק הראב"ד בדבריו, שמוכח שם בדברי הנאון הנ"ל, דלת"ס דפליג על ר"י אפילו נפלו למקוה שלא ע"י אדם, ג"כ הפסול אף אם נפשו אה"כ כונת הראב"ד, דשהביאו השלג בכלים, שהרי כן פירש דברי ת"ס דמיידי שהביאו בכלים, ואז כשהשלג רק מיעוט או אין פוסל אף כשהביאו בכלים. דבמיעוט לא נזר, רבנן, כיון דבעת שהובא לא הי' נפשו, ואז כשלא נפשו אין ראוי לעשות מקוה, כולה ורק מצורף למקוה, משו"ה לא תפסול פסול שגורו רבנן דשלשת לגין מי שאובין פוסלין את המקוה, דגורו רבנן, רק אם נשאבו בעת שנמוחים, אבל אם היתה כולה ע"י שלג, שהובא בכלים, או אף נפל למקוה שלא ע"י אדם, ואין כאן פסול דתפיסת ידי אדם, אעפ"כ פסולה מטעם מים שאובים ואם כל המקוה משלג שאובים בכלי או פסולה, אבל היבא דהביא בטבלא שאין לה לבזבזים, וגם נפלו למקוה שלא ע"י אדם, או גם הראב"ד מורה דכשר, וא"כ אם צברו שלג שלא בכלים אצל מקוה ונפל למקוה אפילו שלג, גם הראב"ד יודה דכשר, וכן מפורש בכ"מ אחר שהביא ד' הראב"ד. שלדברי הראב"ד אם עשה